

សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមរបស់គណៈរដ្ឋមន្ត្រីស្តីពីវិស័យអភិបាលកិច្ច

ថ្លែងទៅកាន់

វេទិកាសម្រាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា

ថ្ងៃទី១៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧

សេចក្តីថ្លែងការណ៍សម្រាប់កិច្ចពិភាក្សា

ឯកឧត្តមទេសរដ្ឋមន្ត្រីប្រចានអង្គប្រជុំ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី ជាទីគោរព!

ជំនួសមុខឱ្យដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ខ្ញុំមានកិត្តិយសណាស់ដើម្បីថ្លែងនូវសុខរកថាលើវិស័យអភិបាលកិច្ចនៅក្នុងវេទិកានេះ។ សុខរកថា និងឯកសារយោងរួមមាន វឌ្ឍនភាព និងបញ្ហាមួយចំនួនក្នុងការសម្រេចបាននូវគោលដៅនៃកំណែទម្រង់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ កំណែទម្រង់ច្បាប់ និងតុលាការ កំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ និងកំណែទម្រង់វិស័យការងារនិងសហវិស័យការងារ។ ខ្ញុំសូមលើកទឹកចិត្តរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាយកចិត្តទុកដាក់អាននូវសេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាលាយលក្ខណ៍នេះ ដែលបានរួមបញ្ចូលបញ្ជីគ្រប់ជ្រុងជ្រោយមួយលើបញ្ហាអភិបាលកិច្ច។ យើងដែលជាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សូមធ្វើការសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើបញ្ហាទាំងអស់នេះ ហើយសង្ឃឹមថានឹងពិភាក្សាបញ្ហាទាំងអស់ នៅក្នុងអំឡុងពេលវេទិកាសម្រាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជានេះ។

ចំពោះកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងតុលាការ យើងដែលជាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សូមកោតសរសើររាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា លើការអនុម័តក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌដោយរដ្ឋសភាជាតិ និងក្រមសីលធម៌ចៅក្រមដោយឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាអង្គចៅក្រម ។ ឥឡូវនេះយើងបានប្រមើលថាកំណត់ចែងនេះនឹងឈានទៅដល់ការអនុម័តទាន់ពេលលើក្រមរដ្ឋប្បវេណី និងការបញ្ជូនក្រមព្រហ្មទណ្ឌទៅរដ្ឋសភាជាតិ ។ យើងសូមស្វាគមន៍ចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀងក្នុងពេលថ្មីៗនេះលើការបង្កើត “សុចនាករបំពេញការងារ” សំរាប់យុទ្ធសាស្ត្រកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងតុលាការ ពីព្រោះថាកិច្ចព្រមព្រៀងលើវិស័យនេះមានដំណើរទៅមុខហួសពីការពិភាក្សានៅក្នុងច្បាប់ ជាឧបករណ៍វាស់វែងពីឥទ្ធិពលរបស់កំណែទម្រង់ច្បាប់ និងតុលាការ ដែលមានទៅលើការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃរបស់ពលរដ្ឋកម្ពុជាគ្រប់រូប ។ យើងក៏សូមអបអរសាទរចំពោះការអនុម័តនូវវិធានផ្ទៃក្នុងកាលពីសប្តាហ៍មុន ដោយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាសំរាប់ការកាត់ទោសឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបាន ប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ថាជាជំហានសំខាន់មួយ ដើម្បីពង្រឹងដំណើរការនៃការកាត់ក្តី ដែលយើងជឿជាក់ថា ការកាត់ក្តីនឹងផ្តល់ជាតម្លៃមួយសំរាប់ពង្រឹងប្រព័ន្ធតុលាការកម្ពុជាជាទូទៅ។

កំណត់ចំណាត់ការដែលមានបន្តលើសេចក្តីព្រាងច្បាប់សំខាន់ៗរួមទាំងការជំរុញភាពស៊ីសង្វាក់គ្នានៃច្បាប់ នៅតែជាចំណុច ដែលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់។ យើងចង់ពិភាក្សាលើការបន្ថែមអាទិភាពដល់ការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និង ព្រះរាជអាជ្ញា និងច្បាប់ស្តីពីការតែងតាំងតុលាការ។ ការវិវឌ្ឍន៍ចំពោះបណ្តាច្បាប់សំខាន់ៗដែលនៅសេសសល់ទាំងនេះ និងផ្តល់នូវមូលដ្ឋានគ្រឹះដ៏សំខាន់មួយសំរាប់ពង្រឹងប្រព័ន្ធតុលាការ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃតុលាការ។ ទាក់ទងទៅនឹង ចំណុចនេះ យើងសូមទទួលស្គាល់លទ្ធផលដ៏ប្លែកៗនៃការបណ្តុះបណ្តាលនៅរាជបណ្ឌិតសភាវិជ្ជាជីវៈតុលាការ ក្នុងការ កែលម្អឱ្យប្រសើរឡើងនូវគុណភាព និង ភាពដែលអាចរកបាននៃអ្នកមានវិជ្ជាជីវៈផ្នែកតុលាការ ហើយយើងសូម ស្វែងរករបៀបបង្កើនសិទ្ធិទទួលបានយុត្តិធម៌ ជាពិសេសសំរាប់ជនក្រីក្រ និងជនដែលងាយរងគ្រោះ។

ជាផ្នែកមួយរបស់ក្របខ័ណ្ឌកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងតុលាការ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បានចាត់អាទិភាពខ្ពស់សំរាប់ការអនុម័ត សេចក្តីព្រាងច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ។ ចាប់តាំងពីដើមឆ្នាំ២០០៥ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានកែតម្រូវសេចក្តីព្រាង ច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ ដោយមានជំនួយបច្ចេកទេសពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍។

មកត្រឹមខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៦ យើងយល់ឃើញថាការកែតម្រូវបន្ថែមត្រូវបានធ្វើឡើងដើម្បីឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងនូវ សេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ដើម្បីធានាឱ្យមានការដាក់បញ្ចូលនូវអំណាចស៊ើបអង្កេត ចំពោះសមាជិកអង្គភាពប្រឆាំងអំពើ ពុករលួយ និង សុខដុមនីយកម្ម ដោយមានក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌដែលរដ្ឋសភាទើបតែបានអនុម័តនាពេលថ្មីៗនេះ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅក្នុងការនិយាយដោយមិនលាក់លៀម យើងជឿជាក់ថាយើងកំពុងប្រឈមមុខនឹងភាព ទីលច្រកជាមួយបញ្ហាដែលនៅសេសសល់ពីរឿង ការប្រកាសទ្រព្យសម្បត្តិ និងឯករាជ្យភាពរបស់អង្គភាពប្រឆាំងអំពើ ពុករលួយ ដែលត្រូវត្រួតពិនិត្យមើលដោយឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាជាតិប្រឆាំងអំពើពុករលួយ។ ឥឡូវនេះស្ទើរតែមួយឆ្នាំគត់ ចាប់ពីយើងបានប្រមើមើលការអនុម័តច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ និងការពន្យារពេលនៅក្នុងការអនុម័តច្បាប់នេះ មិនបានបំរើផលប្រយោជន៍ប្រជាជនដោយត្រឹមត្រូវនោះទេ។ យើងដែលជាប្រទេសអ្នកផ្តល់ជំនួយជឿជាក់ថាវាជា ការសំខាន់ណាស់ដើម្បីទទួលស្គាល់ពីភាពទាស់ច្រកនេះ និងដើម្បីធ្វើដំណើរទៅមុខជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាដោយ ភាពម៉ឺងម៉ាត់ស្មិតស្មាញ ក្នុងការស្វែងរកបទបញ្ញត្តិសំរាប់សំរួលដែលនឹងធ្វើឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលអនុម័តច្បាប់ប្រឆាំងអំពើ ពុករលួយឱ្យបានឆាប់រហ័ស ដែលច្បាប់នេះនៅពុំទាន់ឆ្លើយតបទៅនឹងកម្រិតស្តង់ដារអន្តរជាតិអប្បបរមានៅឡើយ។ ក្នុង ពេលបំណងដើម្បីដោះស្រាយភាពទាស់ច្រកនេះ និងដើម្បីសំរួលលើការអនុម័តច្បាប់នេះ យើងសូមស្នើឱ្យ បង្កើតការពិភាក្សាជាបន្ទាន់ជាមួយលោកឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី សុខ អាន។ បណ្តាឧទាហរណ៍ទាំងឡាយនៅក្នុងតំបន់ បង្ហាញឱ្យឃើញថា ឯករាជ្យភាពរបស់អង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយមានភាពលើសលប់ ដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើ ពុករលួយឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព។ ទាក់ទងនឹងបទបញ្ញត្តិប្រកាសទ្រព្យសម្បត្តិ នៅមានជំរើសច្រើនសំរាប់ដោះស្រាយ

បញ្ហានេះ ដែលដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ចង់បានការពិភាក្សាជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ នៅពេលដែលបញ្ហាទាំងអស់នេះត្រូវបានដោះស្រាយ ហើយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ជឿជាក់យ៉ាងមុតមាំថាសេចក្តីព្រាងច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ គួរតែបញ្ជូនឱ្យបានឆាប់រហ័សទៅកាន់រដ្ឋសភាជាតិដើម្បីធ្វើការពិភាក្សា។ យើងមិនបានឃើញហេតុផលបច្ចេកទេសណាមួយពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុម័តច្បាប់នេះ ជាមួយនឹងការអនុម័តសេចក្តីព្រាងក្រមព្រហ្មទណ្ឌទេ ។ យើងទន្ទឹងរង់ចាំចូលរួមពិភាក្សាបញ្ហាសំខាន់ៗទាំងនេះ។

ពាក់ព័ន្ធនឹងកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ ស្ថានភាពមុខងារសាធារណៈគឺជាបញ្ហាគន្លឹះរួមមួយនៃបញ្ហានានា ដែលមានផលប៉ះពាល់ដល់ការបំពេញមុខងារក្នុងវិស័យសាធារណៈ កំណើន និងកាត់បន្ថយភាពត្រឹមត្រូវក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ស្ទើរតែគ្រប់ទិដ្ឋភាពទាំងអស់នៃអភិបាលកិច្ច គឺពីផ្នែកទៅលើការងាររបស់មន្ត្រីរាជការកម្ពុជា។ បញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់មុខងារសាធារណៈនោះគឺ ប្រាក់បៀវត្សទាប ជំនាញមានកម្រិតទាប តំណាងជាស្ត្រីមានចំនួនតិចតួច ការគ្រប់គ្រងទន់ខ្សោយ និងអភិបាលកិច្ចអន់ថយ ដូច្នេះកំណែទម្រង់គឺជាការចាំបាច់ និងត្រូវធ្វើឱ្យបានឆាប់រហ័សបំផុត។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ចង់បានការពិភាក្សាសំរាប់ការបែងចែកធនធាន និងដំណាក់កាលនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចសំរាប់កំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ។ ជាអកុសល ដំណាក់កាលនៃកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ និងធនធានដែលរាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវធ្វើមិនបានកើតឡើងឱ្យស្របទៅនឹងស្ថានភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃបញ្ហាដែលបណ្តាលមកពីមុខងារសាធារណៈទន់ខ្សោយរបស់កម្ពុជានោះទេ។ ដោយឡែកនៅក្នុងឆ្នាំកន្លងទៅនេះមានការរីកចំរើនតិចតួចបំផុតលើ សូចនាករតាមដានរួមគ្នាសំខាន់ៗបំផុតចំនួនពីរដែលបានឯកភាពគ្នាក្នុងខែមីនា ឆ្នាំ២០០៦។ យុទ្ធសាស្ត្រនៃការអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលមធ្យមដើម្បីបង្កើនលាភការ និងការពង្រីកគំនិតផ្តួចផ្តើមផ្តល់ប្រាក់បំណាច់ផ្នែកលើកិច្ចការងារ (MBPIs) ទៅកាន់ក្រសួងទាំងអស់។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មានការព្រួយបារម្ភអំពីកង្វះខាតនៃវឌ្ឍនភាព និងសូមស្នើសុំជំនួយជាមួយលោកឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី សុខ អាន ដោយក្តីគោរព ដើម្បីពិភាក្សាពិនិត្យវិធីដែលយើងអាចធ្វើការរួមគ្នា ដើម្បីគាំទ្រដល់កំណែទម្រង់មុខងារសាធារណៈ។

នៅពេលរសៀលនេះយើងសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើបញ្ហាបន្ទាន់ជាច្រើន ហើយយើងសង្ឃឹមថាប្រសិនបើបញ្ហាទាំងនេះត្រូវបានពិភាក្សាដោយគ្រប់ និងទាន់ពេលវេលានោះ ការអនុវត្តន៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាលើរបៀបវារៈកំណែទម្រង់អាចនឹងត្រូវបានធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង ហើយធនធានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍អាចនឹងត្រូវបានធ្វើការសំរួលដែលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

សូមអរគុណ !

ដំណើរការវិវឌ្ឍន៍ និង ការប្រឈមមុខនៃអភិបាលកិច្ច

អភិបាលកិច្ច គឺជាប្រធានបទដ៏មានសារៈសំខាន់ និងទូលំទូលាយមួយដែលរួមបញ្ចូលនូវការងាររបស់ក្រុមការងារបច្ចេកទេសជាច្រើន ព្រមទាំងចំនួននៃកំណែទម្រង់ដែលភ្ជាប់គ្នា។ ខាងក្រោមនេះ ផ្តល់នូវការយល់ដឹងពីដំណើរការវិវឌ្ឍន៍របស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងតាំងពីកិច្ចប្រជុំក្រុមអ្នកផ្តល់ជំនួយនៅខែមីនា ឆ្នាំ២០០៦ ហើយចំពោះបញ្ហាប្រឈមដែលនៅសល់ដើម្បីត្រូវសំរេចនូវគោលបំណង ដែលត្រូវបានយល់ព្រមនៅក្នុងកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងតុលាការ កំណែទម្រង់ការប្រឆាំងអំពើពុករលួយ កំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ និងកំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និងសហវិមជ្ឈការ។

កំណែទម្រង់ច្បាប់ និងតុលាការ

ការពង្រឹងនីតិវិធី ផ្តល់នូវមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃរចនាសម្ព័ន្ធមួយយ៉ាងសំខាន់សំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ហើយវាគឺជាវិស័យគន្លឹះមួយសំរាប់កំណែទម្រង់អភិបាលកិច្ច (ដូចដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ និងផែនការអភិវឌ្ឍន៍យុទ្ធសាស្ត្រជាតិ) ។

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សូមស្វាគមន៍ចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នៅក្នុងការពង្រឹងនូវការសំរេចសំរួលតាមរយៈស្ថាប័នតុលាការរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ហើយជាមួយនឹងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងវិស័យនេះ។ ចំនុចនេះត្រូវបានសំរេចសំរួល តាមរយៈការបង្កើតក្រុមការងារតូចៗ ដែលចងភ្ជាប់ជាមួយនឹងគោលបំណងជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃយុទ្ធសាស្ត្រកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងតុលាការ។ នៅក្នុងខណៈពេលដែលបញ្ហានេះកំពុងតែស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលដំបូងនៅឡើយ ក្រុមការងារតូចៗផ្តល់នូវឱកាសដ៏មានតម្លៃដើម្បីពង្រឹងនូវការសំរេចសំរួលនៅថ្នាក់ប្រតិបត្តិ និងដើម្បីលើកកម្ពស់នូវភាពចងភ្ជាប់គ្នាជាមួយនឹងអាទិភាពទាំងឡាយដែលបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់នៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងតុលាការ និងបញ្ជាក់កាន់តែទូលំទូលាយនៅក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍន៍យុទ្ធសាស្ត្រជាតិ។ យើងសូមស្វាគមន៍ចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀងក្នុងពេលថ្មីៗនេះលើការបង្កើត “សូចនាករបំពេញការងារ” សំរាប់យុទ្ធសាស្ត្រកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងតុលាការ ពីព្រោះថាការចាប់ផ្តើមពិភាក្សាលើវិស័យនេះនៅក្នុងច្បាប់ ជាឧបករណ៍វាស់វែងពិសិដ្ឋនៃរបស់កំណែទម្រង់ច្បាប់ និងតុលាការ ដែលមានទៅលើការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃរបស់ពលរដ្ឋកម្ពុជាគ្រប់រូប។ អង្គភាពគ្រប់គ្រងគំរោងរបស់ក្រុមប្រឹក្សាកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងតុលាការ បានធ្វើការងារជាដៃគូជាប់ពាក់ព័ន្ធយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងដំណើរការនេះ ហើយយើងទន្ទឹងរង់ចាំនូវកិច្ចពិភាក្សាបន្តនៅក្នុងវិស័យនេះ។

ដំណើរវិវឌ្ឍន៍នៅក្នុងពង្រាង និងការអនុវត្តចុងក្រោយនៃច្បាប់គ្រឹះ នៅតែបន្តជាការយកចិត្តទុកដាក់ជាអាទិភាព។

កាលពីកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ក្រុមប្រទេសអ្នកផ្តល់ជំនួយលើកចុងក្រោយ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បានអបអរសាទរដល់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាចំពោះការអនុម័តនូវក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី នៅថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៦ និងការអនុម័តនូវក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌដោយរដ្ឋសភាជាតិ។ ឥឡូវនេះយើងសង្ឃឹមថា កំលាំងជំរុញនេះនឹងជំរុញអោយមាននូវការអនុម័តនូវក្រមរដ្ឋប្បវេណី និងការបញ្ជូននូវក្រមព្រហ្មទណ្ឌទៅអោយសភាជាតិ។ កំលាំងជំរុញដែលកំពុងមានស្ថិរភាពសេចក្តីព្រាងច្បាប់សំខាន់ៗ ដែលរួមមានការពង្រឹងភាពស៊ីគ្នានៃច្បាប់ នឹងនៅតែជាការផ្ដោតការយកចិត្តទុកដាក់សំរាប់ក្រុមការងារបច្ចេកទេស។ ជំហានដំបូង និងសំខាន់នៅក្នុងឆ្នាំបន្ទាប់នេះគឺការបង្កើតនូវផែនទីបង្ហាញផ្លូវមួយដើម្បីបំពេញនូវច្បាប់សំខាន់ៗទាំងឡាយដែលនៅសល់។ រដ្ឋាភិបាលបានយល់ព្រមពិនិត្យឡើងវិញ និងបញ្ចប់នូវគោលការណ៍ណែនាំផ្សេងៗដើម្បីជួយពង្រឹងនូវដំណើរការសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ។ គោលការណ៍ណែនាំទាំងនេះ គួរតែជួយលើកកម្ពស់ដល់ការពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈជាលក្ខណៈមូលដ្ឋាននៃដំណើរការសេចក្តីព្រាងច្បាប់។ ជាពិសេសដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ជំរុញអោយរដ្ឋាភិបាលប្រឹងប្រែងទៅមុខចំពោះច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា និងច្បាប់ស្តីពីការតែងតាំងតុលាការ ដែលច្បាប់នេះនឹងផ្តល់នូវមូលដ្ឋានគ្រឹះមួយសំរាប់ពង្រឹងតុលាការ និងតួនាទីរបស់តុលាការ។

ការអនុម័តថ្មីៗនេះស្តីពីក្រមសីលធម៌ គឺជាវិធានការប្រឆាំងអំពើពុករលួយមួយយ៉ាងសំខាន់។ វាជាការមួយដ៏ប្រសើរដែលថាឥឡូវនេះរដ្ឋាភិបាលកំពុងតែពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចប្រឹងប្រែងតាមដាន ក្នុងការផ្សព្វផ្សាយក្រមថ្មីនេះ និងកិច្ចប្រឹងប្រែងបង្រៀនដល់អ្នកមានវិជ្ជាជីវៈផ្នែកច្បាប់នូវរបៀបដែលក្រមថ្មីនេះគួរតែមានឥទ្ធិពលទៅលើការអនុវត្តរបស់ពួកគេ។ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ការអនុវត្តក្រមនេះអោយមានប្រសិទ្ធភាព ទាមទារនូវវិសោធន៍កម្មមួយនៅក្នុងច្បាប់នៃឧត្តមក្រមប្រឹក្សាអង្គចៅក្រម ដើម្បីពង្រឹងនូវតួនាទី និងភារកិច្ចនៃក្រមប្រឹក្សានេះ ដែលរួមមានតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ក្រមប្រឹក្សាវិន័យនៃអង្គចៅក្រមនេះ។ ការពង្រឹងអំណាចរបស់ក្រមប្រឹក្សាអង្គចៅក្រម ដើម្បីដាក់វិន័យចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាអោយមានប្រសិទ្ធភាព គឺមានលក្ខណៈកណ្តាលនៅក្នុងការសំរេចនូវដំណើរវិវឌ្ឍន៍នៃការទប់ស្កាត់អំពើពុករលួយ ដែលជាការងារតន្ត្រីមួយនៅក្នុងផែនការសកម្មភាពរបស់យុទ្ធសាស្ត្រកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងតុលាការ។ ដំណើរការដែលត្រូវបានអនុវត្តន៍ដើម្បីដាក់វិន័យចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាគួរតែត្រូវបានធ្វើឡើងជាចំហរយុត្តិធម៌ និងតម្លាភាព។ ប្រជាពលរដ្ឋគួរតែអាចធ្វើការតវ៉ា ហើយការតវ៉ាទាំងនោះគួរតែត្រូវបានដោះស្រាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ហើយសេចក្តីសំរេចគួរតែត្រូវបានធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ នីតិវិធីដ៏សមស្របគួរតែត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីការពារចៅក្រមពីការតវ៉ាដែលមិនសមរម្យ និងមិនបានការ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍លើកទឹកចិត្តរដ្ឋាភិបាលក្នុងការពង្រឹងនូវកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនៅក្នុងវិស័យនេះ។

ការកែលម្អនូវការបណ្តុះបណ្តាលចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា និងក្រុមបញ្ជីតុលាការ នៅរាជបណ្ឌិតសភាវិជ្ជាជីវៈតុលាការដោយមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងជំនួយពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ គឺជាការអភិវឌ្ឍន៍មួយយ៉ាងសំខាន់ដែលផ្តល់នូវការអនុវត្ត

ជាក់ស្តែង ព្រមទាំងការប្រើប្រាស់ក្រុមថ្មី។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី កង្វះឯករាជ្យភាពរបស់តុលាការនៅតែជាឧបសគ្គ យ៉ាងធំក្នុងការបង្កើតនូវប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌មួយដ៏ប្រសើរ។ វាទាមទារអោយមានកិច្ចប្រឹងប្រែងដែលមានចេរភាព និងបន្ត ដើម្បីធានាថាការជ្រើសរើស និងការតែងតាំងចៅក្រមតិច្នែកលើដំណើរការជ្រើសរើសតាមគុណសម្បត្តិ។ មានសេចក្តី ត្រូវការមួយដែលកំពុងតែបន្តមានដើម្បីបង្កើនចំនួនអ្នកបណ្តុះបណ្តាលច្បាប់ និងតុលាការ ទាំងនៅរាជបណ្ឌិតសភា វិជ្ជាជីវៈតុលាការ និងសាលាបណ្តុះបណ្តាលមេធាវី ដោយផ្អែកលើយុទ្ធសាស្ត្រដែលបានកំណត់យ៉ាងច្បាស់លាស់។

បន្ថែមទៅលើការកែលម្អនូវការបណ្តុះបណ្តាល រដ្ឋាភិបាលក៏បានជាប់ពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងដំណើរការពិគ្រោះយោបល់ ជាមួយនឹងក្រុមស្នូលនៃដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីធ្វើអោយប្រសើរឡើងនូវទស្សនទានតុលាការផងដែរ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍លើក ទឹកចិត្តនូវការចូលរួមពាក់ព័ន្ធរបស់សង្គមស៊ីវិលនៅក្នុងការពិភាក្សានេះ។ មានអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលជាច្រើនដែល បានធ្វើការយ៉ាងសកម្មក្នុងការត្រួតពិនិត្យនូវនីតិវិធីតុលាការ ដែលអាចផ្តល់នូវចំណេះដឹងមានតម្លៃអំពីវិធីដើម្បី ពង្រឹងនូវនីតិវិធី និងជំរុញដល់សិទ្ធិស្វែងរកយុត្តិធម៌តាមរយៈប្រព័ន្ធតុលាការ។ ស្ថិតក្រោមការដឹកនាំរបស់រាជរដ្ឋា ភិបាលកម្ពុជា នេះគឺជាវិស័យមួយដែលអាចនឹងប្រមូលនូវកំលាំងជំរុញនៅឆ្នាំបន្តទៀត ដោយមានដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ជា ច្រើនបានផ្តល់នូវ ធនធានសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍នេះ។

ការផ្តល់នូវការតំណាងច្បាប់ដែលមានសមត្ថភាព និងសិទ្ធិស្វែងរកយុត្តិធម៌ ទៅដល់ប្រជាជនក្រីក្រនៅតែជាបញ្ហា ប្រឈមមួយដ៏ធំ។ មានចំនួនមេធាវីតិចតួចបំផុតដែលអាចផ្តល់នូវការតំណាង និងការផ្តល់យោបល់ ទៅដល់ ជនជាតិដើម និងប្រជាជនដែលងាយរងគ្រោះ។ រាជរដ្ឋាភិបាលក៏ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តផងដែរក្នុងការបន្តនូវការគាំទ្រ ដល់សកម្មភាពនៃអ្នកផ្តល់ជំនួយផ្នែកច្បាប់របស់អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលដែលកំពុងតែមានស្រាប់ តាមរយៈការផ្តល់ ឱកាសសំរាប់ប្រតិបត្តិការឯករាជ្យដែលកំពុងមានបន្ត។

ជាចុងក្រោយ យើងសូមអំពាវនាវដល់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាអោយពិនិត្យឡើងវិញនូវការបែងចែកធនធានថវិកាជាតិ ដើម្បីគាំទ្រដល់ស្ថាប័នតុលាការ។ យើងជឿថា វាសំខាន់ណាស់ក្នុងការធានាអោយមាននូវការកើនឡើងដ៏សមស្រប នៃការបែងចែកថវិកាជាតិ ដើម្បីគាំទ្រនូវប្រតិបត្តិការមានប្រសិទ្ធភាពនៃតុលាការ និងការបំពេញភារកិច្ចរបស់ស្ថាប័ន តុលាការ។

កំណែទម្រង់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ

ដោយធ្វើជាចំណុចណាស់នៃយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា កំណែទម្រង់ប្រឆាំងនឹងអំពើពុករលួយ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ថាជាធាតុដ៏មានសារៈសំខាន់មួយនៅក្នុងការធានាអោយមាននូវភាពរុងរឿងផ្នែកវប្បធម៌ សង្គម

និងសេដ្ឋកិច្ច។ ដោយសារមានការកើនឡើងនូវការប្តេជ្ញារបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការចូលរួមកិច្ចប្រឹងប្រែងជា
លក្ខណៈអន្តរជាតិដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងអំពើពុករលួយ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍លើកទឹកចិត្តរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីក្លាយជាតួអង្គ
នៅក្នុងអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិប្រឆាំងនឹងអំពើពុករលួយ ដើម្បីអោយវាក្លាយជាផ្នែកនៃផ្នែកសហគមន៍
ពិភពលោកក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើពុករលួយ និងដើម្បីជួយសំរួលនូវកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិដ៏មានប្រសិទ្ធ
ភាពនៅក្នុងវិស័យនេះ។

តាំងពីដើមឆ្នាំ២០០៥មក រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានធ្វើការប្រែសំរួលនូវពង្រាងច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ ដោយ
មានជំនួយបច្ចេកទេសពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍។ ដូចដែលត្រូវបានផ្តល់អោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នៅក្នុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៦
សេក្តីព្រាងច្បាប់នេះមានលក្ខណៈវិជ្ជមានជាច្រើនប្រសិនបើប្រៀបធៀបនឹងពង្រាងច្បាប់ដែលបានធ្វើទៅរដ្ឋសភាក្នុង
ឆ្នាំ២០០៣។ ពិតមកត្រឹមខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៦ យើងយល់ដឹងការកែប្រែបន្ថែមត្រូវបានធ្វើឡើងដែលជួយកែលម្អ
សេក្តីព្រាងច្បាប់នេះបន្ថែមទៀត ដោយធានាអោយមាននូវការរួមបញ្ចូលនូវយុត្តិការស៊ើបអង្កេតសំរាប់សមាជិកនៃ
អង្គការប្រឆាំងអំពើពុករលួយ និងការយល់ស្របគ្នាជាមួយនឹងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ដែលត្រូវបានអនុម័តដោយ
រដ្ឋសភាជាតិកាលពីពេលថ្មីៗនេះ។ ដើម្បីសំរួលដល់កិច្ចពិភាក្សា វាគួរតែមានការជួយក្នុងការចែករំលែកជាមួយដៃ
គូអភិវឌ្ឍន៍នូវសេក្តីព្រាងច្បាប់បច្ចុប្បន្ន ដើម្បីបញ្ជាក់អះអាងពីការកែលម្អទាំងនេះ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ក៏នៅមាន
ចំណុចពីរដែលនៅសល់ដែលមិនទាន់ត្រូវបានដោះស្រាយនៅឡើយ ដែលទាក់ទងនឹងការប្រកាសទ្រព្យសម្បត្តិ និង
ឯករាជ្យភាពនៃអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយ ដែលស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងដោយឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាជាតិប្រឆាំង
នឹងអំពើពុករលួយ។ បញ្ហានេះវាជាការព្រួយបារម្ភយ៉ាងខ្លាំងមួយរបស់យើងដែលថា ឥលូវនេះរដ្ឋាភិបាលបានភ្ជាប់នូវ
ការអនុម័តសេក្តីព្រាងច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយទៅនឹងការអនុម័តក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។ ដោយសារការភ្ជាប់ទៅនឹងក្រម
ព្រហ្មទណ្ឌ វាអាចធ្វើអោយមានការពន្យារពេលអនុម័តច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ ដែលនេះតែងតែជាការយល់របស់
យើងថា សេក្តីព្រាងច្បាប់នេះគ្រាន់តែភ្ជាប់ទៅនឹងការអនុម័តក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប៉ុណ្ណោះ។

ការអនុម័ត និងការអនុវត្តន៍ភ្លាមៗនៃច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ នៅតែជាបញ្ហាប្រឈមចម្បងមួយ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍
ស្វែងរកកិច្ចពិភាក្សាជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដើម្បីអោយយល់បន្ថែមទៀតពីបញ្ហាដែលរារាំងនូវការវិវឌ្ឍន៍នៅ
ក្នុងការអនុម័តច្បាប់នេះ។ ម្យ៉ាងទៀត ការប្រឈមប្រតិបត្តិការចម្បង ដូចជាធនធានហិរញ្ញវត្ថុ និងធនធានមនុស្ស
នឹងចាំបាច់ត្រូវពិនិត្យឡើងវិញ នៅពេលដែលច្បាប់ត្រូវបានអនុម័ត។ វានឹងមានសារៈសំខាន់ណាស់ដែលថាធនធាន
បុគ្គលិក និងថវិកា គួរត្រូវបានរៀបចំផែនការដោយគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីអោយស្ថាប័នប្រឆាំង អំពើពុករលួយនេះអាច
អនុវត្តនូវអណត្តិរបស់ខ្លួន ស្ថិតក្រោមឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាជាតិប្រឆាំងអំពើពុករលួយ។

នៅក្នុងខែក្នុងទៅថ្ងៃនេះ ដំណើរវិវឌ្ឍន៍ត្រូវបានធ្វើឡើងចំពោះការបង្កើតផែនការអនុវត្តច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ។ ដោយយល់ឃើញថារដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាតាមរយៈក្រសួងទំនាក់ទំនងជាមួយសភា ព្រឹទ្ធសភា និងអធិការកិច្ចបានបង្កើតនូវសេចក្តីផែនការអនុវត្តសំរាប់ច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ យើងលើកទឹកចិត្តដល់ក្រសួងនេះក្នុងការបន្តអោយមានការពិភាក្សាផ្ទៃក្នុងជាមួយនឹងបណ្តាអ្នកពាក់ព័ន្ធជាតិផ្សេងទៀត ដើម្បីបញ្ចប់ និងសំរេចដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ទោះបីជាច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយមិនទាន់បានអនុម័តក៏ដោយ។ ការសំរេចជាលើកដំបូងនូវផែនការអនុវត្តនេះនឹងអនុញ្ញាតិអោយរដ្ឋាភិបាលចាប់ផ្តើមការងារត្រៀមរៀបចំជាមុនសំរាប់ជាគ្រឹះដ៏រឹងមាំ ដើម្បីអនុវត្តច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយនេះអោយមានប្រសិទ្ធភាព។ ប្រសិនបើមិនដូច្នោះទេនឹងមានចន្លោះប្រហោងនៃពេលវេលាដ៏ធំមួយរវាងការអនុម័តច្បាប់នេះ និងការអនុវត្តន៍។ ដូចដែលបានគាត់សំគាល់នៅខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៧ ក្នុងនាមជាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ប្រសិនបើសេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អ្នកផ្តល់ជំនួយ បានបញ្ចប់ និងសំរេច នោះនឹងផ្តល់ជាដំណាក់កាលសំរាប់រដ្ឋាភិបាលដើម្បីធានានូវការបង្កើតមុខងារដ៏មានប្រសិទ្ធភាពនៃអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយ នៅពេលដែលច្បាប់ត្រូវបានអនុម័ត។

ចំពោះការបង្កើតឯកសារគោលនយោបាយសំរាប់សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានវិញ ជំនួយបច្ចេកទេសពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នឹងចាប់ផ្តើមឡើងនៅក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧ ដើម្បីជួយក្រសួងទំនាក់ទំនងជាមួយរដ្ឋសភា ព្រឹទ្ធសភា និងអធិការកិច្ចក្នុងការបង្កើតនូវឯកសារគោលនយោបាយ។ បទពិសោធន៍ និងការសង្កេតរបស់យើងទៅលើការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ផ្សេងៗដូចជាឯកសារនេះជាដើម បានបង្ហាញថា ដើម្បីចៀសវាងការពន្យារពេលនូវការសុំសេចក្តីសំរេចពីគណៈរដ្ឋមន្ត្រី វាសំខាន់ណាស់ដែលថា ក្រុមប្រាង្គច្បាប់អន្តរក្រសួងគួរតែចូលរួមពាក់ព័ន្ធនៅក្នុង ដំណាក់កាលសេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយនេះ។ យើងទទួលស្គាល់នូវការប្រឈមមុខដ៏ធំបងដែលយើងតែងតែទុកថាគួរតែរំលងអោយមានការគាំទ្រ។ យើងគាំទ្រនូវការជាប់ជាប់ពាក់ព័ន្ធនៃក្រុមប្រាង្គច្បាប់អន្តរក្រសួងសំរាប់គោលនយោបាយ ដើម្បីនៅពេលដែលគោលនយោបាយនេះត្រូវបានសំរេច សេចក្តីព្រាងច្បាប់ភ្លាមៗស្តីពីច្បាប់ទទួលបានព័ត៌មាន អាចចាប់ផ្តើមទៅបានដោយមានការគាំទ្រយ៉ាងទូលំទូលាយពីអន្តរក្រសួង។

ជាចុងក្រោយ យើងគត់សំគាល់ថា តាំងពីកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ក្រុមប្រទេសអ្នកផ្តល់ជំនួយលើកចុងក្រោយ គឺមានការប៉ុនប៉ងបន្ថែមដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការរាយការណ៍ពីករណីអំពើពុករលួយដែលមានការជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងមន្ត្រីសាធារណៈ។ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏វានៅបន្តជាដំណើរការបណ្តោះអាសន្នមួយ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍គាំទ្រនូវវិធីសាស្ត្រជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធ ដើម្បីរាយការណ៍ពីករណីអំពើពុករលួយអោយបានទៀងទាត់។ ឧទាហរណ៍ ដោយឈរលើមូលដ្ឋានត្រីមាស រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាគួរតែរៀបចំនូវសន្និសីទព័ត៌មាន ហើយផ្តល់នូវរបាយការណ៍សាធារណៈទៅអោយរដ្ឋសភា ដែលរបាយការណ៍នេះផ្តល់នូវទិន្នន័យស្តីពីការដំណើរវិវឌ្ឍន៍ក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើពុករលួយ។

ចំនួននេះគួរតែមិនកំណត់រួមមាន ចំនួននៃការស៊ើបអង្កេតលើករណីពុករលួយ ចំនួនជនដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួន ចំនួនវិធានការណ៍រដ្ឋបាល ចំនួនការផ្ដន្ទាទោស និងការបណ្ដេញចេញផ្នែករដ្ឋបាល រង្វាស់នៃការព្យួរការងាររដ្ឋបាល ឬការដាក់ទោសដល់ជនឧក្រិដ្ឋ និងផលប៉ះពាល់ជាតំលៃប៉ាន់ស្មាននៃបទឧក្រិដ្ឋ ដែលបានប្រព្រឹត្តិ។

កំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ

ស្ថានភាពរដ្ឋបាលស៊ីវិល គឺជាបញ្ហាគន្លឹះរួមមួយនៃបញ្ហានានាដែលមានផលប៉ះពាល់ដល់ការបំពេញមុខងារក្នុងវិស័យ សាធារណៈ កំណើន និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ដោយផ្អែកលើសភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃបញ្ហាដែល ជះឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានដល់រដ្ឋបាលស៊ីវិល រួមមាន ប្រាក់បៀវត្សរ៍ទាប មុខជំនាញមានកំរិត ភាពទន់ខ្សោយក្នុងការ គ្រប់គ្រង និងសមត្ថភាពទាបនោះ ដូច្នេះយើងត្រូវប្រឹងប្រែងបន្តការងារកំណែទម្រង់បន្ថែមទៀត និងឱ្យបានឆាប់ រហ័ស។ គួរឱ្យសោកស្តាយ ដំណើរការកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈព្រមទាំងបានដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបានផ្តល់ សំរាប់កិច្ចការនេះ ហាក់ដូចជាមិនឆ្លើយតបទៅនឹងទម្ងន់នៃបញ្ហាទាំងនេះដែលមានប្រភពចេញពីរដ្ឋបាលស៊ីវិលដ៏ ទន់ខ្សោយរបស់ប្រទេសកម្ពុជាឡើយ។

កំណែទម្រង់រដ្ឋបាលស៊ីវិលដ៏មានប្រសិទ្ធភាពមួយទាមទារឱ្យយើង ទីមួយ ត្រូវកែលំអការផ្តល់ប្រាក់បៀវត្សរ៍មុខងារ សាធារណៈ ដើម្បីទាក់ទាញ និងរក្សាទុកនូវបុគ្គលិកដែលមានជំនាញ ទីពីរត្រូវពង្រឹងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលស៊ីវិល ដើម្បីធានាឱ្យ មានការបំពេញការងារ និង តំលើងឋានៈ ដោយផ្អែកលើគុណភាពការងារប្រកបដោយតម្លាភាព និង គណនេយ្យភាព និងដើម្បីធានាថាមានការត្រួតពិនិត្យគ្រប់ជ្រុងជ្រោយទៅលើការចំណាយថវិកា។ ទីបី ត្រូវធ្វើ សនិទានសកម្មការ បំរើមុខងារសាធារណៈ ដើម្បីធានាថាបានមនុស្សត្រូវបានបែងចែកក្នុងវិស័យអាទិភាព និង តាមមុខងារ។

ឆ្នាំកន្លងទៅនេះគ្មានដំណើរការអ្វីទេលើសូចនាករដ៏សំខាន់ចំនួនពីរក្នុងចំណោមសូចនាករពិនិត្យតាមដានរួម (JMIs) ដែលបានព្រមព្រៀងនៅក្នុងខែមិនា ឆ្នាំ២០០៦។ សូចនាករពិនិត្យតាមដានរួមលើការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការ ចំណាយលើប្រាក់បៀវត្សរ៍ និងលក្ខខណ្ឌការងារ តាមរយៈការអភិវឌ្ឍន៍យុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលមធ្យមដើម្បីបង្កើនប្រាក់ បៀវត្សរ៍ ហាក់ដូចជាទទួលបានការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងកំរិតតិចតួចប៉ុណ្ណោះ។ គោលនយោបាយបច្ចុប្បន្នក្នុងការបង្កើន ប្រាក់បៀវត្សរ៍ជារៀងរាល់ឆ្នាំក្នុងរង្វង់ ១០-១៥%នៃប្រាក់បៀវត្សរ៍របស់មន្ត្រីរាជការនោះទេ។ ជាឧទាហរណ៍ បុគ្គលិក រដ្ឋបាលស៊ីវិលម្នាក់ដែលបច្ចុប្បន្នទទួលបានប្រាក់បៀវត្សរ៍៥ដុល្លារ និងកំណើនប្រចាំឆ្នាំ១២% ពិតជាមិនអាចទទួល បានប្រាក់បៀវត្សរ៍ប្រចាំខែលើសពី១០០ដុល្លារឡើយគិតត្រឹមឆ្នាំ ២០១៦ នេះនៅមិនទាន់គិតដល់ផលប៉ះពាល់ពីអតិផរណា

ប្រការកើនឡើងនូវប្រាក់កំណែតម្រូវដែលមានក្នុងផ្នែកឯកជននៅឡើយទេ ។ នេះជាការទទួលបានចំណូលពេកហើយ សំរាប់កំណែទម្រង់រដ្ឋបាលស៊ីវិល ។

យោងតាមអត្រានៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ និងបង្កើនការប្រមូលពន្ធដារ តួរតែមានធនធានច្រើនដើម្បីបង្កើនប្រាក់ បៀវត្សរបស់បុគ្គលិករដ្ឋបាលស៊ីវិលជាច្រើនរាល់ឆ្នាំប្រកបដោយចេរភាព ។ ជាងនេះទៅទៀត ជាមួយនឹងចំណូលដែល អាចនឹងទទួលបានពីធនធានប្រេងកាត យើងគួរខ្លះខាតប្រែប្រួលចំណាយនយោបាយរយៈពេលមធ្យមចាប់ពីពេលនេះទៅ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលក៏ត្រូវបង្កើនការប្រមូលចំណូលក្រៅពីធនធានប្រេងកាតផងដែរ ដើម្បីឱ្យសារពើពន្ធមានវិសាលភាពធំ ទូលាយសំរាប់ការតម្លើងប្រាក់បៀវត្ស ។ អ្វីដែលត្រូវការចាំបាច់នោះ គឺគោលនយោបាយជាយុទ្ធសាស្ត្រមួយក្នុងការ ប្រើប្រាស់ធនធានដឹកនាំទាំងនេះ ដើម្បីធ្វើយ៉ាងណាឱ្យមានការប្រែប្រួលជាក់ស្តែង ។

អ្វីដែលប្រហែលជាការខកចិត្តធំបំផុត គឺភាពបរាជ័យក្នុងកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈក្រុមការងារបច្ចេកទេស (PAR TWG) ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មានអារម្មណ៍ថា គ្មានការពិភាក្សាវែកញែកគ្នាដែលមានអត្ថន័យស្តីអំពីរបៀបសង្កត់ ធ្ងន់ពីបញ្ហាដ៏សំខាន់នេះ ។ ការពាក់ព័ន្ធរបស់ភាគីរដ្ឋាភិបាល នៅមានកំរិតជាមួយនឹងក្រុមប្រឹក្សានៃរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋាន កំណែទម្រង់រដ្ឋបាល ។ នៅតែមានភាពចាំបាច់ដើម្បីពិនិត្យមើលឡើងវិញពីសមាសភាគនៅក្នុង TWG ដើម្បីបញ្ចូល ក្រសួងសំខាន់ៗដទៃទៀតដូចជា៖ ក្រសួងផែនការ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានមុខងារ សាធារណៈ និង ក្រសួងផ្សេងៗទៀតដែលពាក់ព័ន្ធយ៉ាងសកម្មក្នុងវិធានការណ៍កំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈទាំង ឡាយ ។ ជាអកុសល ការគាំទ្ររបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ហាក់ដូចជារួមតូចក្នុងពេលប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លងទៅនេះ ដោយសារតែ អសមត្ថភាពរបស់ក្រុមប្រឹក្សាកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ ដើម្បីឱ្យមានការពិភាក្សាវែកញែកដ៏មានខ្លឹមសារជា មួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ។ ធនធានក្នុងទម្រង់ជំនួយ និងគំរោងត្រូវបានឧបត្ថម្ភអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំហើយ ប៉ុន្តែបើតាម ការវិភាគឃើញថា ធនធានទាំងនោះមិនត្រូវបានប្រើប្រាស់យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពទេ លទ្ធផលនៅមានកំរិត រីឯ គុណភាពនៅតែទោទជាសំនួរ ។

សូចនាករពិនិត្យតាមដានរួមមួយទៀតដែលពុំបានអនុវត្តន៍ គឺជាការបង្កើតគំនិតផ្តួចផ្តើមការឧបត្ថម្ភផ្នែកលើកិច្ចការ ការងារ (MBPIs) នៅក្នុងក្រសួងផ្សេងទៀត ។ គំនិតផ្តួចផ្តើមផ្តល់ការឧបត្ថម្ភផ្នែកលើកិច្ចការងារ (MBPI) ជាគំនិត ផ្តួចផ្តើមសាកល្បងដែលតាក់តែងឡើងដើម្បីនាំមុខកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលស៊ីវិលនៅថ្នាក់ក្រសួង ។ និស្សារណរបស់ MBPIs គឺជាការចាប់ផ្តើមឱ្យរដ្ឋបាលស៊ីវិលបានប្រាក់បៀវត្សខ្ពស់ ដោយប្រកាន់យកតាមការជ្រើសរើសបែបគុណ បទិបធម្យ និងការគ្រប់គ្រងរបៀបបំពេញការងារស្ថិតលើមូលដ្ឋានចេរភាព ។ MBPI ទីមួយបានចាប់ផ្តើមធ្វើ ក្នុងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅឆ្នាំ២០០៥ ហើយការបង្ហាញឱ្យឃើញជាប្រាក់លើ ទឹកចិត្តមានសារៈសំខាន់ដើម្បី ជំរុញកម្មវិធីកំណែទម្រង់គោលនយោបាយគ្រប់គ្រងការងារ (PFM) ។

លើសពីនេះទៅទៀត មានការរៀនសូត្រដ៏សំខាន់ៗតាមរយៈការអនុវត្តជាក់ស្តែង ហើយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ កំពុងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងតម្លៃ MBPI លើសម្រាប់ ដែលថ្មីៗនេះបានកែតម្រូវសៀវភៅមត៌្តទេសក៍គ្រប់គ្រង MBPI ដើម្បីឱ្យស៊ីសង្វាក់នឹងបទពិសោធន៍ជាក់លាក់ច្បាស់លាស់ពីដំបូងនៃការអនុវត្ត។

ម្យ៉ាងវិញទៀត នៅពេលដែលមានការរីកចំរើនតិចតួចក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ MBPIs ថ្មីៗចាប់ពីឆ្នាំ២០០៥មក ឥឡូវនេះ មានសញ្ញានៃការអភិវឌ្ឍន៍ដែលគួរឱ្យសង្ស័យ ។ ការពិភាក្សាយ៉ាងហ្មត់ចត់ពីការអភិវឌ្ឍន៍ និង ការអនុវត្ត MBPIs បានកើតឡើងនៅក្នុងក្រសួងផ្សេងៗទៀតរួមមាន ក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងមហាផ្ទៃ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រសួង អប់រំយុវជននិងកីឡា និងក្រសួងដែនដីឧស្សាហកម្មនិងសំណង់។

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បានត្រៀមខ្លួនគាំទ្រដល់ការអនុវត្ត MBPIs ។ សំរាប់ចន្លោះកំឡុង ប៉ុន្តែអ្វីដែលសំខាន់គឺរដ្ឋាភិបាល ត្រូវបង្កើនការចែករំលែកថ្លៃដើមលើសម្រាប់ បើមិនដូច្នោះទេនិរន្តរភាពនៅតែមានការប្រថុយគ្រោះថ្នាក់ ។ ក្នុងករណី គោលនយោបាយគ្រប់គ្រងការងារ និង គំនិតផ្តួចផ្តើមការឧបត្ថម្ភផ្នែកលើកិច្ចការងារ (PFM/MBPI) ហើយ រដ្ឋាភិបាលឥឡូវនេះត្រូវមាន១១%នៃថ្លៃដើម MBPI ចំណែកនេះនឹងត្រូវកើនជាប្រែប្រួលរាល់៣៥%ត្រឹម ឆ្នាំ២០១១។ ប្រសិនបើរដ្ឋាភិបាលនៅតែអនុវត្តវិធីសាស្ត្រដែលក្នុងដៃទៀត គុណភាពនៃរដ្ឋបាលស៊ីវិលទាំងមូល អាចប្រសើរឡើងយ៉ាងខ្លាំងក្នុងតំលៃមួយដ៏សមស្រប។ គោលនយោបាយបច្ចុប្បន្នដែលព្យួរចំនួនប្រាក់ខែសរុបប្រចាំ ឆ្នាំឱ្យតូច ប៉ុន្តែតាមរយៈការបង្កើនប្រាក់បៀវត្សដែលអាចកែតម្រូវសំរាប់ការផ្តល់ឱ្យមូលនិធិដែលកើនឡើងដើម្បីឱ្យ MBPI មានដំណើរការក្នុងខណៈពេលត្រូវត្រៀមទុកសំរាប់កំនើនដែលចាំបាច់ដើម្បីទប់ទល់ ឬ លើសអតិផរណា។ គោលនយោបាយនេះគួរបានដល់កំនើនប្រាក់បៀវត្សប្រចាំឆ្នាំសំរាប់មន្ត្រីរាជការទាំងអស់ ពេលដែលរាជរដ្ឋាភិបាល ប្រើប្រាស់កំនើនលើសពីផែនការអនុញ្ញាតឱ្យ ។ តាមរយៈ MBPI ដើម្បីកែលំអរប្រែប្រួលបំពេញការងាររបស់ មន្ត្រីរាជការជាក់ស្តែងដែលនាំឱ្យសេវាកម្មប្រសើរឡើងសំរាប់ប្រជាជនកម្ពុជា។

ក្រុមប្រឹក្សាកំណែទម្រង់រដ្ឋបាល (CAR) បានបង្កើតតំរូវបស់ក្រុមបេសកកម្មអាទិភាព (PMG) ហើយស្នើការ គាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុពីតុល្លាសំរាប់ PMGs។ យ៉ាងណាក៏ដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ បានលើកឡើងជាដំបូងពីការធានា អំពីចំនុចខ្សោយក្នុងការរៀបចំ និងអនុវត្តតាមតំរូវក្រុមប្រឹក្សាបេសកកម្មអាទិភាព ប៉ុន្តែគ្មានការរីកចំរើនទេ ចំពោះ ការកែលំអតំរូវនេះ។ ដៃគូមួយចំនួនបានគាំទ្រហិរញ្ញវត្ថុនៅពេលដែលតំរូវក្រុមប្រឹក្សាបេសកកម្មអាទិភាពនេះបាន ប្រសើរឡើង។ ដៃគូអភិវឌ្ឍជឿថាកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ គឺមានសារៈសំខាន់ណាស់ប្រសិនបើមានការ រីកចំរើនទៅមុខក្នុងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ និង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ (NSDP)។ យើងមាន ការព្រួយបារម្ភចំពោះការរីកចំរើនតិចតួចនេះ ហើយសូមអំពាវនាវដល់លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ដើម្បីពិចារណាថា តើ

កិច្ចការដ៏សំខាន់នេះអាចត្រូវបានពង្រឹង ។

វិមជ្ឈការ និង កំណែទម្រង់វិសោធន៍វិមជ្ឈការ

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទទួលស្គាល់ថាមានភាពមិនឯករាជ្យយ៉ាងខ្លាំង ការពឹងផ្អែកគ្នាទៅវិញទៅមករវាង D&D កំណែទម្រង់ តុលាការ ច្បាប់កំណែទម្រង់ការប្រឆាំងអំពើពុករលួយ កំណែទម្រង់ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និង រដ្ឋបាលសាធារណៈ ។ ជោគជ័យនៃកំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និងសហវិមជ្ឈការត្រូវពឹងផ្អែកទាំងស្រុងលើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងរង្វង់រាជរដ្ឋាភិបាលលើគ្រប់កំណែទម្រង់ទាំងអស់ដែលកំពុងដំណើរការ ។

ការបោះឆ្នោតក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់លើកទី២ នៅថ្ងៃទី១ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៧ ទាមទារឱ្យមានសុទិដ្ឋិនិយមថែមទៀតដើម្បីពង្រឹងលិខិតប្រជាធិបតេយ្យនៅកម្ពុជា។ ខណៈពេលដែលបញ្ហាសេសសល់ខ្លះ (ឧទាហរណ៍ដូចជា ការចុះឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោត ភាពស្មើគ្នាចំពោះការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធឃោសនា និងដំណើរការពាក្យបណ្តឹង) ការបោះឆ្នោតបានប្រព្រឹត្តទៅក្នុងបរិយាកាសដែលគេកត់សំគាល់ឃើញមានការថយចុះនូវអំពើហិង្សា ការគំរាមគំហែង និងការប្រឈមមុខដាក់គ្នា ជាងការបោះឆ្នោតលើកមុនៗ។ យើងលើកទឹកចិត្តឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា សង្កត់ធ្ងន់លើបញ្ហាដែលសេសសល់មុនការបោះឆ្នោតសកលនៅខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨។ ការស្រាវជ្រាវថ្មីៗនេះបានបង្ហាញពីការកែប្រែផ្គត់ផ្គង់ដែលមានប្រជាប្រិយភាពចំពោះក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ។ ការគិតរបស់ប្រជាពលរដ្ឋភាគច្រើនគឺជាក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់គោរពប្រជាជនធម្មតា ហើយគិតថាពួកគេព្យាយាមដោះស្រាយបញ្ហាដែលប្រជាជនកំពុងតែមាន ។ ទោះជាបានមិនគ្រប់គ្រាន់ ហើយកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមដែលនៅសល់នៅតែមាន ក៏ជំហរសំខាន់បានបោះជំហានទៅមុខដើម្បីកសាងឡើងវិញភាពស្របច្បាប់នយោបាយ និង គណនេយ្យភាពជាចម្បងនៅកម្ពុជា-សង្កាត់ ។

យើងស្វាគមន៍ព្រះរាជក្រិត្យចុះកាលពីខែសីហា ឆ្នាំ២០០៦ ដែលបង្កើតឱ្យមានក្រុមប្រឹក្សាជាតិសំរាប់ការគ្រប់គ្រងកំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និង សហវិមជ្ឈការ (NCDD) ដែលមានរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃជាប្រធាន និង រួមមានក្រសួងពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។ នេះជាការចាប់ផ្តើមដ៏សំខាន់ ប៉ុន្តែការនាំយកក្រសួងដែលពាក់ព័ន្ធមកជាមួយគឺជាសារសំខាន់ជាតម្លៃ។ យើងសូមឱ្យតំណែងចំពោះមគ្គុទេសក៍ដែលផ្តល់ដោយ NCDD ក្នុងការដាក់ចេញនូវកម្មវិធីសីលា និង បញ្ជូនបុគ្គលិកទៅក្រសួងមហាផ្ទៃដើម្បីបន្ត និងអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធថែមទៀត រចនាសម្ព័ន្ធ និងទីពឹងដែលបានបង្កើតឡើងក្រោមកម្មវិធីសីលា ក្នុងគោលបំណងដើម្បីអនុវត្តផែនការសកម្មភាពប្រចាំឆ្នាំ ២០០៧ របស់ NCDD និងថវិកាជិត ៦០លានដុល្លារ ។ យើងទទួលបានឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលគាំទ្រដល់ការអនុវត្តន៍រចនាសម្ព័ន្ធដ៏មានប្រសិទ្ធភាពរបស់ NCDD ដែលក្រសួងនិងស្ថាប័នមួយចំនួនអាចចូលរួមយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងប្រធានបទកំណែទម្រង់អនុជាតិ។ យើងទន្ទឹងរង់ចាំ NCDD និង ក្រុមការងារដើម្បីដឹកនាំក្នុងការរៀបចំកម្មវិធីវិមជ្ឈការ និងសហវិមជ្ឈការថ្នាក់ជាតិ ដែលនឹងជំរុញឱ្យ

មានការចូលរួមឱ្យខ្លាំងក្លាមែនទៀតពីសំណាក់រដ្ឋាភិបាល សង្គមស៊ីវិល ការគាំទ្រពីប្រទេសអ្នកផ្តល់ជំនួយ និងលើក
សួយលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និង ឥទ្ធិពលទិសដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សកម្ពុជា។

ជោគជ័យក្នុងកំណែទម្រង់ D&D គឺពឹងផ្អែកលើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងរង្វង់រាជរដ្ឋាភិបាល និងការបង្កើតប្រព័ន្ធមួយ
ដែលស្ថាប័នដើម្បីឱ្យមានការពិភាក្សាក្នុងរវាងក្រសួងពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗរបស់រដ្ឋាភិបាល រួមមានដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និង
សង្គមស៊ីវិល។ ពង្រាងច្បាប់បង្កើតស្ថាប័ន ស្តីពីអភិបាលកិច្ចអនុជាតិ និងការរៀបចំកម្មវិធី D&D ថ្នាក់ជាតិ
គឺជាសកម្មភាពគន្លឹះក្នុងកិច្ចពិភាក្សាដែលកើតឡើងសំរាប់បញ្ហាផែនការ ហិរញ្ញវត្ថុ ស្ថាប័ន និងច្បាប់។ យើងជឿថា
ពេលវេលាដ៏ត្រឹមត្រូវណាមួយនឹងត្រូវបង្កើតអនុគណកម្មការ និងក្រុមការងារដែលចាំបាច់ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៩
និង១១ នៃព្រះរាជក្រឹត្យដើម្បីធ្វើឱ្យជឿនលឿនដល់ប្រធានបទកំណែទម្រង់ D&D ។

D& D គឺផ្នែកនៃសាច់រឿងដែលកិច្ចប្រជុំទៀងទាត់រវាងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និង ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ នៅក្នុងទម្រង់នៃ
មុខងារមួយរបស់ TWG គឺមានសារៈប្រយោជន៍។ ចាប់តាំងពីកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ចុងក្រោយក្នុងមីនា ឆ្នាំ២០០៦
មានកិច្ចប្រជុំ TWG មួយក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៧ ។ ជាលទ្ធផលសមត្ថភាពរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ដើម្បីទំនាក់ទំនង
ជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងបែបផែនការប្រែប្រួលប្រចាំថ្ងៃ JIMs លើអត្ថន័យសំខាន់ៗ និង ដំណើរនៃកំណែទម្រង់
D&D មានលក្ខណៈពិសេស និង មិនគ្រប់គ្រាន់។ របាយការណ៍រីកចំរើនប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ និង NCDD
បានដាក់ជូនលេខាធិការដ្ឋានគណៈកម្មាធិការសម្របសម្រួលរវាងរាជរដ្ឋាភិបាល និងប្រទេសផ្តល់ជំនួយ (GDCC
Secretariat) មុនកិច្ចប្រជុំ GDCC លើកទី៩ កាលពីខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៧ ។ របាយការណ៍បានសរសេរពីការរីក
ចំរើនដោយយោងលើផែនការសកម្មភាព TWG ដែរមិនដែលបានពិភាក្សាជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ចាត់ទុក TWG
ជាគន្លឹះដើម្បីឱ្យមានការប្រាស្រ័យទាក់ទងកាន់តែប្រសើរសំរាប់បញ្ហាអភិបាលកិច្ចសំខាន់ៗ និងការជំនះដែលមាន
ប្រសិទ្ធភាពដើម្បីទទួលបានជំនួយ។ យើងសូមផ្តល់អនុសាសន៍ថា D&D ត្រូវតែប្រើជាយន្តការ ដើម្បីរួមចំនែកក្នុង
ការដោះដូរដ៏សំខាន់នៃបញ្ហា និងជំរើសសំរាប់ប្រធានបទកំណែទម្រង់ថ្នាក់អនុជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដោយ
មានការចូលរួមពីក្រសួងសំខាន់ៗ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងសង្គមស៊ីវិល។

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ត្រូវមុខងារជាតិដើម្បីធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទ្ធចំរើនទៀតជាមួយរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីពង្រឹងសំណេររបស់ប្រជា
ពលរដ្ឋ ដូច្នេះការផ្ទេរអំណាចដល់ស្ថាប័នថ្នាក់មូលដ្ឋានដើម្បីឱ្យកាន់តែឆ្លើយតប និងទទួលខុសត្រូវចំពោះ ប្រជាជន
និងបន្តផ្តល់ការវិនិយោគដែលមានគុណនេយ្យភាព និងតម្លាភាពសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន។យើងជឿជាក់ថា
រដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ខ្លួនចំពោះ D&D ក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីពង្រឹង និង ពង្រីកលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ
ថ្នាក់មូលដ្ឋាន ជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍តាមមូលដ្ឋាន ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាច និង កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។